

ГОЛАС БАЦЬКАЎШЧЫНЫ

Наша краіна мае свой голас у міжнародным эфіры на працягу 46 гадоў. Пазыўныя радыёстанцыі «Беларусь» на музыку знакамітай песні «Радзіма мая дарагая...» гучаць для жыхароў дзвюх Амерык, далёкай Аўстраліі, Афрыканскага кантынента і, вядома ж, для нашых бліжэйшых суседзяў – еўрапейцаў. Дзякуючы замежнаму вяшчанню ў эпоху СССР свет змог больш даведацца аб нашай рэспубліцы. І цяпер, калі Беларусь стала самастойнай дзяржавай, у міжнародным эфіры працягвае гучаць аб'ектыўная інфармацыя аб яе палітычным, эканамічным, навуковым і паўсядзённым жыцці. Жывая мова, змястоўныя аўтарскія матэрыялы, журналісцкія знаходкі – усё гэта стварае аб'ектыўную карціну беларускай рэчаіснасці...

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

У сваім станаўленні радыёстанцыя праходзіла розныя этапы. Першапачаткова яна была задумана і стваралася для таго, каб падтрымліваць сувязь з суайчыннікамі, якія па шэрагу прычын апынуліся за межамі Радзімы пасля Другой сусветнай вайны. Перадачы дапамагалі шукаць і знаходзіць адзін аднаго людзям, воляю лёсаў раскінутых па свеце. Былыя суайчыннікі з цікаvasцю лавілі ў эфіры апошнія навіны з роднай зямлі. У гэты перыяд радыёстанцыя выканалася сваю вырашальную ролю ў арганізацыі дыяспаральных арганізацый гуманітарнай скіраванасці.

Ішлі гады. Радыёстанцыя, якая была адной з рэдакцый Беларускага радыё, развівалася і змянялася ў адпаведнасці з новымі задачамі. У 1970-я гады яна прымала самы актыўны ўдзел у жыцці дыяспары. Для гэтага часу характэрная такая просьба ў лістах слухачоў: «Распавядзіце аб маёй малой радзіме». І па заданню рэдакцыі журналіст збіраўся і ехаў у камандзіроўку ў названы куток Беларусі, запісваў матэрыял, а потым расказваў у эфіры аб жыцці, навінах краю і – абавязкова – аб людзях. У 1980-я гады, калі сфарміраваліся вялікія дыяспары ў ЗША, Аргенціне, Канадзе, было шмат просьбаў аб арганізацыі

радыёурокаў беларускай мовы, цыклавых перадач аб нацыянальнай гісторыі і культуры. 1985 год стаў чарговым этапам у развіцці замежнага вяшчання: упершыню выйшлі ў эфір перадачы на нямецкай мове. Яны выклікалі шчырую цікаvasць і сталі сапраўдным адкрыццём нават для этнічных немцаў. Слухачоў цікавіла літаральна ўсё: ад апошніх кніжных навінак да ўкладу жыцця ў беларускіх сем'ях. Да эфірнай работы прыцягнулі носьбітаў нямецкай мовы, што значна ўзняла прафесійны ўзровень перадач і дазволіла радыёстанцыі заняць годнае месца ў сусветнай медыяпрасторы. У 1998 годзе радыёстанцыя «Беларусь» загучала на рускай і англійскай мовах, ізноў пашырыўшы слухачкую аўдыторыю. Сёння наша радыёстанцыя – гэта 26 гадзін штодзённага вяшчання ў Інтэрнэце, у КХ- і СХ-дыяпазонах, у FM-дыяпазоне. Дарэчы, пашырэнне вяшчання на англійскай мове дазволіла калектыву адкрыць і асвоіць вельмі важную старонку – інтэрнэт-вяшчанне, дзе цяпер ужо сфарміравалася свая аўдыторыя. Пастаянныя інтэрнэт-слухачы жывуць у Швецыі, Даніі, Бельгіі, Галандыі. Дзякуючы Сусветнай сетцы з'явіліся пастаянныя слухачы і ў самой Беларусі – тыя, хто такім чынам удасканальвае сваю англійскую мову.

А ў 2006-м радыёстанцыя «Беларусь» выйшла на сувязь з Польшчай, парадаваўшы суседзяў-палякаў. Цяпер перадачы на польскай мове гучаць у агульнай сетцы нашага вяшчання дзве гадзіны ў суткі і трансліруюцца як на кароткіх і сярэдніх хвалях, так і ў FM-дыяпазоне ў прыгранічных з Беларуссю раёнах. Аўдыторыя ўспрымае праграмы з вялікай увагай і цеплынёй.

Як частка дзяржаўнай сістэмы радыёвяшчання, «Беларусь» прадстаўляе пазіцыю нашай краіны ў знешняй палітыцы, адстойваючы і каменціруючы ў эфіры пункт гледжання афіцыйнага Мінска. Ствараецца шмат праграм культурнага і пазнавальнага характару. Вядомымі і актуальнымі сталі праекты аб простых людзях, іх паўсядзённым жыцці, а таксама аб народнай дыпламатыі, якая ўсталёўвае масты добрасуседства і паразумення.

Вялікая работа вядзецца для папулярызцы брэндаў беларускай эканомікі праз расказы аб вялікіх і малых вытворчасцях, новых тэхналогіях і інавацыях. Шырока асвятляюцца пытанні навукі. Частыя госці нашага эфіру – вядучыя беларускія навукоўцы і іх калегі з-за мяжы. Нярэдка традыцыйныя круглыя сталы, якія даюць магчымасць расказаць аб міжнародных сувязях нашай навукі, праходзяць адразу на некалькіх мовах.

Усведамляючы сваё унікальнае прызначэнне і значную місію, калектыў радыёстанцыі не забывае і аб канкурэнцыі з боку замежных СМІ, якія таксама нясуць у масы інфармацыю аб нашай краіне, але часта – негатывную. Распрацоўваючы стратэгію вяшчання, стараемся ўлічваць гэту спецыфіку.

Удумлівы погляд у мінулае і сучаснасць замежнага вяшчання дазваляе гаварыць і аб пераемнасці. Надзвычай важна, што захаваны найкаштоўнейшы вопыт прафесіяналаў, які ўлічвае спецыфіку работы на замежную аўдыторыю.

Кожны журналіст радыёстанцыі – не толькі рэдактар, перакладчык, вядучы. Ён добра арыентуецца ў міжнародным жыцці і добра ведае гісторыю сваёй краіны, сучасныя жыццёвыя рэаліі. Гэта таксама і тонкі псіхолаг эфірнай працы, знаўца спецыфікі зносін з прадстаўнікамі розных краін. Напрацаваны вопыт – неацэнны. Многія былыя супрацоўнікі замежнага вяшчання займаюць годнае месца ў айчынным дыпламатычным корпусе, іншых дзяржаўных структурах.

Шматлікая слухачкая аўдыторыя радыёстанцыі «Беларусь» рэгулярна пацвярджае правільнасць прынцыпу: свет жадае чуць інфармацыю аб нашай краіне не ў нечай інтэрпрэтацыі, а з першых вуснаў. Кожны дзень папаўняецца кола нашых слухачоў, значыць, у Беларусі становіцца больш сяброў і аднадумцаў.

НА НОВЫМ ЭТАПЕ

Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ, галоўны дырэктар дырэкцыі замежнага вяшчання Беларускага радыё (радыёстанцыя «Беларусь»):

– Калі мяне ў 2004 годзе прызначылі кіраўніком радыёстанцыі, аб'ём яе вяшчання складаў чатыры гадзіны ў суткі на чаты-

рох мовах. На калегіі Белтэлерадыёкампаніі было вырашана дадаткова асвоіць 10 гадзін інтэрнэт-вяшчання на англійскай мове і павялічыць аб'ём вяшчання на кароткіх і сярэдніх хвалях яшчэ на адну гадзіну. Так пры падтрымцы кіраўніцтва кампаніі пачаўся новы этап у асваенні міжнароднай медыяпрасторы. Была праведзена значная работа па фарміраванню калектыву маладымі перспектыўнымі супрацоўнікамі, стварэнню ўмоў для паўнацэннай дзейнасці. У спалучэнні вопыту ветэранаў эфіру і маладосці склаўся цікавы творчы калектыў. Цяпер можна з упэўненасцю сказаць, што ў радыёстанцыі ёсць свой стыль, свой творчы почырк. Мы не падобныя на «Голас Расіі», «Голас Амерыкі» або «Радыё Свабода». Нашы слухачы станюць ацэньваюць своеасаблівасць падачы інфармацыі радыёстанцыі «Беларусь», і гэта радуе. Сёння аб'ём нашага вяшчання складае 26 гадзін у суткі. Дарэчы, такім замежным вяшчаннем можа пахваліцца далёка не кожная краіна.

Мы шмат працуем над якасцю нашых праграм. Сярод герояў і аўтараў нямала вядомых у нашай краіне людзей, шырока асвятляюцца дзейнасць дзяржаўных устаноў, урада, грамадскіх арганізацый. Цесныя рабочыя кантакты мы падтрымліваем з МЗС нашай краіны, пасольствамі Беларусі ў Польшчы, Расіі, Літве і іншых еўрапейскіх краінах, апаратам Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцей, міністэрствамі адукацыі, культуры, інфармацыі, дыяспаральнымі арганізацыямі ў Расіі, Украіне, Малдове, краінах Балтыі, Польшчы. У эфіры

выкарыстоўваецца нацыянальная музыка, рыхтуецца шмат радыёпаштовак аб памятных месцах нашай краіны, аб выдатных дзеях айчыннай гісторыі.

У планах радыёстанцыі – нямала новага, цікавага, накіраванага на тое, каб голас нашай краіны гучаў у эфіры важка і ярка, каб людзі ва ўсім свеце палюбілі нашу сінявокую Беларусь.

Руслан ПРОХАРАЎ, намеснік галоўнага дырэктара радыёстанцыі «Беларусь»:

– Інфармацыйныя і грамадска-палітычныя праграмы складаюць каля 65% эфіру радыёстанцыі і ахопліваюць розныя сферы жыцця краіны. Разнастайнасць тэматыкі гэтага блока вяшчання ў значнай ступені адлюстроўвае колькасць праектаў – іх больш

за 50. У цэнтры ўвагі знаходзяцца міжнароднае супрацоўніцтва Беларусі, ініцыятывы нашай дзяржавы ў ААН і іншых міжнародных арганізацыях. Журналісты не пакідаюць без увагі і розныя аспекты жыцця радавых грамадзян, расказваюць пра тое, з якімі праблемамі яны сутыкаюцца і як іх вырашаюць. Для фірменнага стылю грамадска-палітычнага вяшчання радыёстанцыі, лічаць нашы слухачы, уласцівыя адкрытасць і зычлівасць, інтэлігентнасць і павага да іншай думкі.

Рыгор МІЦЮШНІКАЎ, загадчык аддзела навін радыёстанцыі «Беларусь»:

– За апошні час змяніўся фармат, змянілася і сама падача інфармацыі. Цяпер толькі на рускай і беларускай мовах у эфіры гучаць дванаццаць выпускаў навін. Інтэрв'ю, рэпартажы і тэлефонныя ўключэнні з месца падзей, каментарыі – усё гэта дае магчымасць найбольш поўна ўявіць карціну сённяшняга дня Беларусі. Асноўныя героі радыёсюжэтаў – людзі, паколькі менавіта іх меркаванне, шчырыя развагі найлепш раскрываюць сутнасць сацыяльна накіраванай палітыкі нашай дзяржавы. У той жа час інфармацыйныя выпускі і пэўныя праграмы расказваюць пра напрамкі знешняй палітыкі краіны, заснаваныя на прынцыпах добрасуседства і ўзаемнай павагі.

Вячаслаў ЛАКЦЮШЫН, загадчык аддзела падрыхтоўкі праграм на замежных мовах радыёстанцыі «Беларусь»:

– У 1998 годзе штат супрацоўнікаў замежнага вяшчання, занятых у вытворчасці праграм на замежных мовах, складаў усяго чатыры чалавекі. Цяпер у адпаведным аддзеле разам з пазаштатнымі аўтарамі вышэй як 30 чалавек. Англамоўнае вяшчанне радыёстанцыі «Беларусь» мы пачыналі з 30 хвілін у тыдзень, цяпер гэта дзве гадзіны ў эфіры плюс 10 гадзін у Інтэрнэце штодзень. Зрэшты, не забываем і пра іншыя мовы. Найбольш багатыя традыцыі мае вяшчанне на нямецкай мове. Праграмы арыентаваныя як на радавога слухача, так і на прадстаўнікоў дзелавых і палітычных колаў Германіі, Аўстрыі, Швейцарыі. За апошнія гады аб'ём арыгінальнага нямецкамоўнага вяшчання павялічаны да дзвюх гадзін штодзень. А ў 2006 годзе пачалі вяшчанне на польскай мове.

Дзейнасць кожнага з моўных падраздзяленняў аддзела мае свае спецыфічныя рысы,

МЕРКАВАННЕ

Аляксандр СЛАБАДЧУК, намеснік Міністра інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Наша краіна як суверэнная дзяржава імкнецца, каб яе голас упэўнена і годна гучаў у міжнароднай інфармацыйнай прасторы. Адным з такіх галасоў, без сумнення, з'яўляецца радыёстанцыя «Беларусь». Яе праграмы даюць замежнай аўдыторыі поўную і аб'ектыўную карціну жыцця сучаснай Беларусі, пазіцыю нашай краіны па актуальных праблемах міжнародных адносін, наша бачанне самых розных аспектаў сусветнага палітычнага працэсу.

На жаль, сёння некаторыя заходнія СМІ падаюць інфармацыю аб нашай краіне занадта тэндэнцыйна, у горшых традыцыях прапаганды часоў халоднай вайны. У такіх умовах дзейнасць радыёстанцыі «Беларусь» набывае вялікае значэнне.

Выключна важны той факт, што праграмы айчыннага замежнага вяшчання прыцягваюць увагу ў першую чаргу найбольш адукаванай і думаючай часткі міжнароднай грамадскасці. Паводле існуючых даных, больш за палову слухачоў радыёстанцыі маюць вышэйшую адукацыю, сярод іх значную частку складаюць студэнты і выкладчыкі, палітолагі і бізнесмены, дактары і інжынеры, гэта значыць тая частка аўдыторыі, якая з'яўляецца найбольш патрабавальнай да якасці інфармацыйнага прадукту і мае аўтарытэт і ўплыў у грамадстве.

арыентацыю на сваю аўдыторыю. Тым не менш усе аб'яднаньня галоўнай мэтай – даць замежнай аўдыторыі аб'ектыўную і поўную інфармацыю аб нашай краіне, стварыць пазітыўны міжнародны імідж Беларусі.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

Аб тым, што радыёстанцыю «Беларусь» чуюць і слухаюць, сведчаць апытанні, якія рэгулярна праводзяцца інфармацыйна-аналітычным цэнтрам Белтэлерадыёкампаніі і замежнымі прадстаўніцтвамі, і, вядома ж, пошта. Узяць хаця б яе геаграфію: Еўропа, Паўночная і Паўднёвая Амерыка, Азія і Афрыка. Чытаючы гэтыя лісты, разумееш, што пра нашу краіну жадаюць ведаць у розных кутках планеты.

Напрыклад, Манне Кархойла з Фінляндыі адзначае: «Ваша станцыя – адзіная ў незалежнай Беларусі, якая вяшчае на Запад, і я віншую вас з гэтай важнай падзеяй. Заўсёды з вялікай цікавасцю слухаю вашы перадачы, паколькі яны даюць цікавую інфармацыю аб краіне і людзях, якія жывуць у ёй».

Эдвін Саутвел з Англіі паведамляе, што з'яўляецца пастаянным слухачом радыёстанцыі, і працягвае: «Асноўная прычына маёй прыхільнасці да вашых праграм – гэта тое, што вы даеце інфармацыю з першых вуснаў аб тым, што адбываецца ў вашай краіне, і гэта інфармацыя падаецца ў цікавай форме».

У лісце з Аўстраліі ад Роберта Падулы чытаем: «Добра, што праграмы вашай радыёстанцыі вядуцца на англійскай мове, пашыраючы тым самым кола пастаянных радыёслухачоў». Слухач з італьянскага гарадка Перуджы Раберта Чыапі дзякуе за перадачы, якія «пашырылі межы яго светаўспрымання і дапамаглі правесці нейкія гістарычныя паралелі... Між нашымі краінамі ёсць шмат агульнага. І дапамаглі мне ў гэтым пераканацца нарысы аб выдатных беларусах мінулага і сучаснасці. У вашай краіны багатая культурная спадчына. Я мару пабыць на вашай зямлі, каб самому ўбачыць выдатныя беларускія помнікі мінулага».

Спад Андрэас са Швецыі паведамляе, што «інфармацыя радыёстанцыі – дакладная, патрыятычная і актуальная». Паводле яго меркавання, заходняму слухачу менавіта такога і

бракуе, таму што заходнія СМІ вельмі часта скажаюць рэальныя падзеі, фіксуюць увагу на недахопах і замоўчваюць дасягненні.

Самая вялікая раскоша на свеце – гэта раскоша чалавечых зносін. «Я поўнасьцю падтрымліваю гэту думку знакамітага французца Антуана дэ Сент-Экзюперы», – піша Эдвард Інсінгер са Злучаных Штатаў Амерыкі. – І жадаю выказаць удзячнасць супрацоўнікам радыёстанцыі «Беларусь» за цікавыя і пазнавальныя перадачы, якія ў апошні час сталі больш змястоўныя, чым тыя, што я слухаў 8–10 гадоў таму. Сёння перадачы ў эфіры і

Інтэрнэце не толькі больш разнастайныя, але і талерантныя. Яны падаюць розныя пункты гледжання, не ціснуць на слухачоў і даюць аснову для роздуму».

У пошце станцыі можна знайсці і стандартныя карткі радыёаматараў з усяго свету. Вось, напрыклад, просьба Стыг Нільсана, рэдактара часопіса DX-Fokus alt om radio: «Мы працуем у часопісе дацкіх радыёаматараў. Плануем паездку ў Мінск і жадаем пазнаёміцца з арганізацыяй работы службы нашага замежнага вяшчання, каб расказаць пра яе дзейнасць у нашым выданні».

І сустрэча адбылася. Трэба адзначыць, што падобныя падзеі ў нашай працы не адзінаковыя. Калектыў радыёстанцыі «Беларусь» цэлла прымае самых розных гасцей: прадстаўнікоў беларускай дыяспары, навукоўцаў, музыкантаў з розных краін, проста пастаянных слухачоў, з якімі падтрымлівае адносіны на працягу многіх гадоў.

Наталія ШАПРУНОВА ■